Zorginstituut Nederland

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)

Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Zorg

Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon

Datum 25 augustus 2026
Betreft Definitief advies als bedoeld in artikel 114 van de Zorgverzekeringswet
Geschil over vergoeding van medisch-specialistische zorg als bedoeld in de zorgverzekering VGZ Ruime Keuze
Verzekerde (verzoeker) en zorgverzekeraar VGZ Zorgverzekeraar N.V. (verweerder)

Zaaknummer
2026005954

Onze referentie
2026017379

Uw referentie
202501581

Uw brieven van
17 maart en
12 augustus 2026

Geachte

Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) heeft het verslag van de hoorzitting en de aanvullende stukken ontvangen. Hierna zal het Zorginstituut ingaan (waar relevant) op de nader ingediende stukken. Uit het verslag en de aanvullende stukken komen echter geen feiten of omstandigheden naar voren die het Zorginstituut aanleiding geven het voorlopig advies te herzien. U kunt het voorlopig advies als definitief beschouwen.

<u>Beoordeling lens-/brilintolerantie</u>
In de brief van 26 juni 2026 schrijft de contactlensspecialist dat contactlenzen op sterkte wel mogelijk zijn, maar dat verzoeker deze niet zelf kan inzetten en uithalen. Zodoende zijn continue lenzen voorgesteld, maar dan moeten er dagelijks preventief antibioticadruppels toegediend worden en de lens maandelijks vervangen worden. Verzoeker kan echter niet zelf druppelen. In de brief van 11 juli 2026 geeft de verpleegkundige aan dat verschillende hulpmiddelen om de ogen te druppelen zonder succes zijn geprobeerd.

In de brief van de dermatoloog van 9 juli 2026 is beschreven dat het irritatief eczeem (seborroïsch eczeem), ondanks adequate behandeling met ketoconazolcrème, niet is afgenomen. Er zijn geen andere dermatologische behandelopties beschikbaar.

In het voorlopig advies heeft het Zorginstituut aangegeven dat het niet bekend is of andere CPAP-maskers geprobeerd zijn in verband met de huidproblemen. Hier is geen reactie op ontvangen.

Zorginstituut Nederland
Zorg

Datum
25 augustus 2026

Onze referentie
2026017379

Zowel de verpleegkundige als de dermatoloog noemen in hun voormelde brieven dat verzoeker een neurologische beperking heeft. Er blijkt uit het dossier geen verdere onderbouwing of specificatie van de onderliggende oorzaak danwel aandoening. Ook in de medische voorgeschiedenis, welke benoemd is in de brief van de dermatoloog van 4 september 2025, is geen verklarende aandoening voor de motorische beperking vermeld.

In de circulaire van Zorgverzekeraars Nederland (ZN) van 4 mei 2016 is het volgende beschreven:
"N.B. Er zijn ook patiënten bij wie, om puur praktische redenen, het niet mogelijk is om contactlenzen te dragen i.v.m. inzetten en uitdoen van de contactlenzen. Gedacht moet worden aan patiënten met ernstige bewegings- of coördinatiestoornissen waardoor zij niet in staat zijn contactlenzen op een veilige wijze op het oog aan te brengen en daarbij geen bril kunnen dragen. ***Dit moet blijken uit de door de medisch specialist verstrekte aanvullende informatie****."*

Zoals in de voornoemde ZN-circulaire is aangegeven zou aanvullende medisch specialistische informatie verstrekt moeten worden ter onderbouwing van de neurologische beperking. Dit ontbreekt in de voorliggende documentatie.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Manager Juridische Zaken

Zorginstituut Nederland

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 17 maart 2026 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoeker en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van refractiechirurgie.

Bij de adviesaanvraag heeft SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op medisch-specialistische zorg omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoeker aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoeker op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoeker
Verzoeker is geboren in 1963. Verzoeker heeft op 18 augustus 2025 een aanvraag ingediend bij verweerder voor vergoeding van refractiechirurgie (ooglensvervanging) voor beide ogen. Op 19 augustus 2025 heeft verweerder dit verzoek afgewezen. Verzoeker heeft gevraagd om een heroverweging. Op 8 september 2025 heeft verweerder medegedeeld het eerdere besluit te handhaven. Verzoeker gebruikt 's nachts en soms ook overdag een CPAP-apparaat in verband met ernstig slaapapneu. Door de warme en vochtige lucht die uit het apparaat blaast, is de huid op de neusbrug en de jukbeenderen van verzoeker week en geïrriteerd geraakt. Het dragen van een bril leidt daardoor bij verzoeker tot pijnlijke drukplekken, huidirritatie en huidbeschadigingen. Daarnaast raken de brillenglazen van verzoeker door de vochtige lucht van het CPAP-apparaat beslagen en raakt het masker van het CPAP-apparaat instabiel, waardoor het zijn werking verliest. Daarnaast geeft verzoeker aan een bewezen contactlensintolerantie te hebben. Hij ervaart ernstige beperkingen in zijn dagelijks leven. Zodoende is verzoeker van mening dat hij is aangewezen op lensimplantaten.

In de brief van de dermatoloog van 4 september 2025 is beschreven dat verzoeker zijn bril niet kan verdragen vanwege een dunne huid op de neus. Zijn klachten zijn flink verergerd sinds de start van de CPAP-therapie. Bij lichamelijk onderzoek is paranasaal, glabella en op de kin erytheem met desquamatie gezien. Geconcludeerd wordt dat er sprake is van seborroisch eczeem, waarvoor ketaconazol crème is voorgeschreven. De medische voorgeschiedenis van verzoeker is als volgt omschreven: hypertensie, ischemische hartziekten, jicht, diabetes mellitus.

In de brief van de opticien van 18 juli 2025 is de sterkte en visus van verzoeker beschreven: OD S+3.75 C-0.75 as90 vis~0.80 en OS S+3.75 C-0.50 as105 vis~0.80. Bij spleetlamp en biomicroscoop onderzoek werd een lichte vertroebeling ODS waargenomen. Daarnaast is beschreven dat verzoeker wat droge ogen heeft.

Verder verklaart de opticien dat verzoeker meerdere soorten contactlenzen heeft geprobeerd, waarbij elke soort lenzen oogirritatie en droge ogen veroorzaakten. Daarnaast heeft verzoeker moeite met het in- en uitdoen van contactlenzen. De reden (bijvoorbeeld een medische aandoening) hiervan wordt niet beschreven. Verzoeker heeft anderhalf jaar contactlenzen gedragen (12-13 jaar geleden) voor een paar uur per dag. In de afgelopen twaalf maanden heeft geen (contact)lenswijziging naar een ander materiaal plaatsgevonden.

Verweerder is van mening dat verzoeker niet is aangewezen op refractiechirurgie, omdat er bij verzoeker geen sprake is van een objectiveerbare bril- en contactlensintolerantie. Bij verzoeker is geen sprake van myopie van ten minste -10D, anisometropie van ten minste 4D, hypermetropie van ten minste +6D of astigmatisme van ten minste 4,5D. Er is daarnaast niet voldaan aan voorwaarde dat de verzekerde gedurende een aaneengesloten periode van ten minste een jaar contactlenzen heeft gedragen én in de afgelopen twaalf maanden ten minste één wijziging van het lensmateriaal (waaronder een siliconenhydrogellens) heeft gehad ter verbetering van het draagcomfort. Een contactlensintolerantie als bedoeld in de regelgeving is zodoende niet aan de orde. Verder is door verzoeker niet onderbouwd dat bij hem gesproken kan worden van bijzondere omstandigheden. In de verwijsbrief wordt enkel benoemd dat verzoeker de contactlenzen niet in en uit kan doen, maar een toelichting daarop ontbreekt. Verweerder verwijst naar het standpunt van het Zorginstituut van 25 augustus 2008 en naar de circulaire van 4 mei 2016, geschreven door Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en het Nederlands Oogheelkundig Gezelschap (NOG).

Juridisch kader

Volgens het standpunt van het Zorginstituut van 25 augustus 2008 over refractiechirurgie, komt een verzekerde in aanmerking voor refractiechirurgie als de refractieafwijkingen niet door een bril kunnen worden gecorrigeerd (dit is het geval bij hoge myopie, sterker dan -10D, hypermetropie, sterker dan +6D, anisometropie, sterker dan 4D, en astigmatisme, sterker dan 4,5D) en de verzekerde geen contactlenzen verdraagt.[1]

Aansluitend op dit standpunt hebben ZN en het NOG nadere afspraken gemaakt en voorwaarden geformuleerd om een uniforme uitvoering te bewerkstelligen. Deze zijn gepubliceerd in de circulaire van 4 mei 2016 van ZN.[2] In deze circulaire is aangegeven dat er aanspraak gemaakt kan worden op refractiechirurgie bij myopie van tenminste -10D, anisometropie van tenminste 4D, hypermetropie van tenminste 6D of astigmatisme van tenminste 4,5D. Daarbij is de formule voor het berekenen van de sferische equivalent van de brilsterkte, gemeten op hoornvlies-afstand 12 mm: sferische sterkte + (0,5 X cilindersterkte). Daarnaast moet sprake zijn van objectiveerbare contactlensintolerantie.

---

[1] Standpunt CVZ 25-08-2008, te raadplegen via:
https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/standpunten/2008/08/25/refractiechirurgie-is-aangewezen-als-afwijkingen-niet-door-bril-gecorrigeerd-kunnen-worden-en-verzekerde-geen-contactlenzen-verdraagt

[2] Circulaire refractiechirurgie 4-5-2016, te raadplegen via:
www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/brief/2016/05/04/brief-zorgverzekeraars-nederland-over-refractiechirurgie

In de circulaire is tevens aangegeven dat er zich in uitzonderingsgevallen bijzondere indicaties kunnen voordoen, waarvoor individuele machtiging met onderbouwing van de medische indicatie moet worden ingediend. Als voorbeeld van deze bijzondere gevallen wordt volstrekte brilintolerantie bij gebleken contactlensintolerantie genoemd (zoals allergische aandoeningen, neusbrugafwijkingen, oorafwijkingen).

Er is sprake van contactlensintolerantie, gekenmerkt door een reactie met oogklachten gerelateerd aan het dragen van contactlenzen, ontstaan uit verminderde compatibiliteit/acceptatie tussen contactlens en oogomgeving, hetgeen kan leiden tot verkorte draagduur en staken van het dragen van de lenzen. Daarbij zijn in genoemde circulaire de volgende specifieke voorwaarden geformuleerd:

Betrokkene:
1. heeft een aaneensluitende periode van ten minste een jaar contactlenzen gedragen *en*
2. heeft in de afgelopen 12 maanden tenminste één (contact)lenswijziging gehad van een ander materiaal (waaronder een siliconenhydrogellens) ter verbetering van het draagcomfort *en*
3. lijdt aan een objectiveerbaar contactlens geïnduceerd symptoom uit categorie Ia, *en*
4. lijdt aan:
   a. één van de genoemde subjectieve klachten uit Ib *of*
   b. een medische complicatie uit categorie II.

Categorie I:
- a. Objectiveerbare contactlens-geïnduceerde symptomen te weten:
  - chronische conjunctivale roodheid,
  - conjunctivale aankleuring,
  - conjunctivale indentatie,
  - aankleurende cornea punctata,
  - limbale roodheid,
  - hyperemie oogleden,
  - traanfilm instabiliteit,
  - verminderd traanvolume,
  - gewijzigde lipide traanfilm,
  - gewijzigde osmolariteit traanfilm,
  - gewijzigde optische kwaliteit,
  - verhoogde cornea sensitiviteit,
  - veranderde conjunctiva sensitiviteit,
  - veranderde bevochtigingskarakteristieken van de lens.
- b. Subjectieve klachten:
  - wisselende visus klachten
  - gevoel van droge ogen enkele uren per dag gedurende het dragen van de lenzen
  - een of meerdere malen per dag lenzen uitnemen en opnieuw inzetten

Categorie II:
Medische complicaties als gevolg van het dragen van contactlenzen zoals:
- contactlens geïnduceerde keratitis,
- diepe stromale vascularisatie,
- endotheelcel veranderingen,
- contactlens geïnduceerde giant papillary conjunctivitis.

Beoordeling
De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Refractieafwijking
Uit de beschikbare informatie in het dossier blijkt dat verzoeker niet in aanmerking komt voor vergoeding vanwege de refractieafwijking. In de brief van de opticien van 18 juli 2025 staat dat verzoeker een refractie heeft van OD (rechter oog) S+3.75 C-0.75 as90 vis~0.80 en OS (linker oog) S+3.75 C-0.50 as105 vis~0.80. Hiermee voldoet verzoeker niet aan de in de circulaire genoemde voorwaarden (*anisometropie S ≥4D (verschil in sterkte tussen beide ogen), myopie S ≥-10D (ernstige bijziendheid), hypermetropie S ≥6D (ernstige verziendheid), astigmatisme C ≥4,5D (ernstige cilindrische afwijking, het hoornvlies is niet mooi rond waardoor het zicht wazig of vervormd wordt)*. Verzoeker voldoet niet aan één van de voorwaarden.

Contactlensintolerantie of brilintolerantie
In uitzonderingsgevallen kunnen bijzondere indicaties zich voordoen die voor vergoeding in aanmerking komen, zoals een volstrekte brilintolerantie bij een gebleken contactlensintolerantie.

In de brief van de dermatoloog van 4 september 2025 is te lezen dat verzoeker problemen heeft met het dragen van een bril door een dunne huid en seborroisch eczeem op de neus. Dit is verergerd na het starten van CPAP-therapie. Uit de aanvullende informatie blijkt dat de huid van verzoeker niet is verbeterd sinds de behandeling met ketoconazol. Het is onbekend of een vervolgbehandeling is ingezet. Ook is niet bekend of er vanwege de huidproblemen bijvoorbeeld andere CPAP-maskers geprobeerd worden.

De opticien stelt in zijn brief van 18 juli 2025 dat verzoeker intolerant is voor contactlenzen. Verzoeker had last van droge ogen en oogirritatie. Er is niet beschreven of verzoeker gebruik heeft gemaakt van kunsttranen ter verbetering van de droge ogen en wat hier het effect van was. De informatie van de opticien is beperkt en onderbouwt de lensintolerantie niet, zoals staat beschreven in de circulaire van ZN van 4 mei 2016. Er wordt onder andere niet aangegeven of en welke objectiveerbare contactlens geïnduceerde symptomen vastgesteld zijn. Ook wordt niet voldaan aan de voorwaarde dat verzoeker in de afgelopen twaalf maanden tenminste één (contact)lenswijziging moet hebben gehad van een ander materiaal (waaronder een siliconenhydrogellens) ter verbetering van het draagcomfort. Verder is beschreven dat verzoeker problemen heeft met het in- en uitdoen van lenzen, maar dit is niet nader toegelicht. Uit de brief van de dermatoloog van 4 september 2025 blijkt niet dat er sprake is van bijvoorbeeld een bewegingsstoornis.

Conclusie
De refractieafwijking van verzoeker voldoet niet aan de voorwaarden voor vergoeding van refractiechirurgie. Op basis van de beschikbare informatie in het dossier kan daarnaast niet worden vastgesteld dat er sprake is van een volstrekte brilintolerantie of contactlensintolerantie. Concluderend komt verzekerde niet in aanmerking voor vergoeding van refractiechirurgie.

Het advies
Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende: Verzoeker voldoet niet aan de voorwaarden voor vergoeding van refractiechirurgie ten laste van de basisverzekering.